

75. rocznica wyzwolenia KL Auschwitz-Birkenau

2020-01-02

27 stycznia przypada 75. rocznica wyzwolenia byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau. Z tej okazji w Centrum Kultury Żydowskiej na krakowskim Kazimierzu przez cały miesiąc będą odbywać się wykłady, spotkania i projekcje filmowe poświęcone temu historycznemu wydarzeniu.

Pierwszy punkt programu zaplanowano na czwartek, 9 stycznia. Wtedy w siedzibie CKŻ przy ul. Meiselsa 17 odbędzie się wykład dra Franciszka Pipera, emerytowanego pracownika Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, pt. **„Czym był, czym jest i czym powinien być Auschwitz”**.

W poniedziałek, 13 stycznia zobaczymy film fabularny **„Pasażerka”** w reżyserii Andrzeja Munka, a w środę, 15 stycznia – film fabularny **„Ostatni etap”** w reżyserii Wandy Jakubowskiej. Dzień później odbędzie się pokaz filmu fabularnego **„Nadzy wśród wilków”**.

„Auschwitz – czy pamiętamy dla przyszłości?” – to temat kolejnego wykładu w CKŻ. W poniedziałek, 20 stycznia wygłosi go prof. Marek Kucia z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kolejnego dnia będzie można zobaczyć zapis nagranie **gawędy osobistej Augusta Kowalczyka** – nieżyjącego już byłego więźnia KL Auschwitz, a po wojnie znanego aktora i reżysera.

W środę, 23 stycznia CKŻ zaprezentuje film dokumentalny pt. **„Pizza w Auschwitz”** w reżyserii Moshe Zimermana. To historia Danniego Chanocha, Żyda z Litwy, który przeżył Auschwitz, Dachau i Mauthausen i po latach postanowił ze swoimi dziećmi odwiedzić te miejsca.

Na piątek, 24 stycznia zaplanowano projekcję filmu **„Na końcu przyjadą turyści”** w reżyserii Roberta Thalheima. Autor opowiada o swoim pobycie jako wolontariusz w Oświęcimiu w latach 80. ubiegłego wieku.

W niedzielę, 26 stycznia odbędzie się **recital fortepianowy** poświęcony pamięci wszystkich ofiar KL Auschwitz-Birkenau. Wystąpi Łukasz Kwiatkowski. W programie utwory m.in. Jana Sebastiana Bacha, Fryderyka Chopina i Leopolda Godowskiego.

„Zagłada europejskich Romów w KL Auschwitz” – tak nazywa wykład prof. Sławomira Kaprańskiego z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, którego będzie można wysłuchać we wtorek, 28 stycznia.

Ostatnim punktem styczniowego programu będzie spotkanie z Agnieszką Smreczyńską-Gąbką i prezentacja jej książki pt. **„Za matową szybą. W drodze do utraconej tożsamości”**, wydanej przez Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu. W spotkaniu udział wezmą także dyrektor MDSM Leszek Szuster, prof. Wanda Śmielak i ks. dr Rafał Pastwa.

Wszystkie wydarzenia rozpoczynają się o godz. 18.00. Wstęp na wszystkie wydarzenia z wyjątkiem recitalu fortepianowego bezpłatny.

27 stycznia 1945 r. żołnierze 60. armii Pierwszego Frontu Ukraińskiego otworzyli bramy KL Auschwitz. Więźniowie witali żołnierzy radzieckich jako autentycznych wyzwolicieli. Paradoks historii sprawił, że żołnierze będący formalnie przedstawicielami totalitaryzmu stalinowskiego, przynieśli wolność więźniom totalitaryzmu hitlerowskiego.

Wojska radzieckie otrzymały bliższe informacje o Auschwitz dopiero po wyzwoleniu Krakowa i w związku z tym nie były w stanie dotrzeć do bram KL Auschwitz przed 27 stycznia 1945 r.

W obozie macierzystym, Birkenau i Monowitz doczekało wyzwolenia około 7 tys. więźniów. Około 500 więźniów żołnierze radzieccy wyzwolili przed 27 stycznia, i wkrótce potem w podobozach KL Auschwitz: w Starej Kuźni, w Blachowni Śląskiej, Świętochłowicach, Wesołej, Libiążu, Jawiszowicach i Jaworznie,

W bezpośrednich walkach o wyzwolenie oświęcimskiego obozu macierzystego, obozu w Birkenau i obozu w Monowitz oraz miasta Oświęcim i okolicy, poległo ponad 230 żołnierzy radzieckich, wśród nich dowódca 472 pułku, pułkownik Siemen Lwowicz Biesprozwannyj. W większości spoczywają oni na cmentarzu miejskim w Oświęcimiu.

W obozie macierzystym i w Birkenau żołnierze radzieccy znaleźli około 600 zwłok więźniów, zastrzelonych przez esesmanów w trakcie wycofywania się z Auschwitz, oraz zmarłych z wycieńczenia.

[Notka o historii wyzwolenia obozu pochodzi ze strony internetowej Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu – *auschwitz.org*.](http://auschwitz.org)